

FOAIA ILUSTRATĂ

În Monarchie: $\frac{1}{4}$ an fl. 1.50; 1 an fl. 6
În România: $\frac{1}{4}$ an lei 5.—; 1 an lei 20

Apare în fiecare Duminică

Redacțiunea și Administrațiunea:
Strada Măcelarilor Nr. 21

Anul I

Sibiu, 16/28 Iunie 1891

Nr. 24

Poesii populare din Bănat.

Culese de Oreste.

I.

Frunză verde bate vântul
Spune-mi, nană, ce ți-e gândul,
Că ești neagră ca pământul. —
Da nu's neagră nici d'un bine
Numai de dor după tine.

II.

Cine iubesc și tace
Tine-l Doamne și-i dă pace:
Cine iubesc și spune
Nu-l răbda Doamne pe lume.

III.

Câte stele sunt pe cer
Toate până 'n ziua per;
Numai luna și o stea
Scie de durerea mea.

IV.

Desfă, nană, ce-ai făcut,
Că de când eu te-am vădut
Mintea din cap 'mi-am perdut....
— Ce-am făcut nu mai desfac,
Că de tine 'mi-a fost drag.

V.

Sub fereastra naniei mele
Curge apa rău cu jele;
Ese nană să se spele
Vede că's lacrimi d'a mele.

VI.

Câte stele pe Bănat
Atâtea gânduri mă bat,
Să-mi vând casa și pământul
Să mă duc unde 'mi-e gândul;
Să-mi iau cai și hamuri bune
Să mă duc cu nana 'n lume.

VII.

Frunză verde sălățele
Eu cu dor, badea cu jele,
Amândoi cu inimi rețe:
Tu te-ai dus badeo sărace,
Eu cu dorul tău ce-oi face?
Că 'mi-s fată desmierdată
Nu 'mi-s cu doru 'nvătă.
Ești departe tu, departe
Două ape ne desparte,
Două ape ș'un deal mare
— Rău-i Doamne 'n depărtare.

VIII.

Câtă boală-i pe sub soare
Nu-i ca dorul ardețoare,
Că dorul unde se pune
Face inima cărbune.
Câtă boală-i pe sub lună
Nu-i ca dorul de nebună,
Că dorul unde se lasă
Face lacrimilor casă.

IX.

Haidă, nano, pe la mine
Se împart dorul cu tine,
Că nu-i modru, nici puțință
Să-l port singur cu credință.

X.

Bădișor depărțitor
Nu-mi trimite-atâtea dor
Și pe lună și pe nor
Și pe gura tuturor.
Trimite-mi mai puținel
Și vin' tu, badeo, cu el;
Vină, badeo, când gândesc
N'astepta să te doresc,
Că sunt fată tinerea
Și doru-i sarcină grea.

XI.

De ți-o fi, badeo, de noi,
Fă-te neguștor de boi
Și vină 'n gazdă la noi.
Tata are șese boi
Și din șese vinde doi,
Doi îi vinde, doi opresce
Doi 'mi-i dă mie de zestre.

XII.

Bată-te focul răchită
N'o să te ved înpupită,
Se pun pupul florii tale
La urechea mândrii mele,
Și să plec pe ogașele
Să culeg la floricele,
Să dau mândruțelor mele.

XIII.

Busuioc dela Poiana
Dulce-i gura la Ileana;
Busuioc dela Reșița
Dulce-i gura la Anița;
Busuioc și viorea
Mai dulce la mândra mea.

XIV.

Cine strică dragostile
Mânce-i grâu păsările;

*Am crezut sa
populara, asa
strofă. Nu
am te spun
Bănat etc*

Fie-îi grajdul fără boi
 Și ocolul fără oi;
 N'ăibă pită caldă 'n casă,
 Dar' nici sănătate 'n oasă.

XV.

Frunză verde de bujor,
 Țiua soare, noaptea nor,
 Eu petrec vieța 'n dor.
 Țiua nor și noaptea stele
 Eu petrec vieța 'n jele;
 Așa trec zilele mele
 Una bună, două rele;
 Așa-mi trece viața mea
 O ți bună, una rea. —

96

Afrodita.

O povestire din vechea Elada. De **Ernst Eckstein**. — Traducere din nemțesce.

(Urmare).

Melanip se îndreptă către Jole, cerând deslușiri asupra celor întemplate.

Fata spuse ce știu.

Câtăva vreme Melanip stătù pe gânduri, apoi dîse către Acontios:

„Tu ai ajuns, la ce ai dorit. Cydipe nu poate și nu-î este permis să-și calce jurământul. Nici chiar tatăl dînsei, prealuminatul Archontă, nu va cuteza, să vateme prin așa ceva țeița și prin ea pre poporul credincios din Milet. Urmările triumfului tîu însê, ori-cât de neînsemnate îți vor părè în asemnare cu ceea-ce ai dobândit, le vei suferi cu umilință, căci legea e inviolabilă, ca și voința țeiței. Depărtează-te, Acontios! Eu ți-am fost binevoitor, și așa voi cumpeți, ce trebuie făcut, pentru-ca se îmblânDESC mânia gerusiei. Nici o vină nu o consider eu așa de ușor de iertat, decât pre aceea, care se poate desvinovăți prin iubire pasionată; și cumcă tu o iubesci, că numai fecioara a fost, pre care tu o doresci, ear' nu fiica celui mai puternic dintre cetățeni și moștenitoarea multor milioane, asta 'mi-o chizășuesce curățenia caracterului tîu, pre care am avut ocașie să-l aprețiez, și teama sfioasă, care caracterizează chiar și pre învingător“.

„Într'adevăr, așa este!“ strigă Acontios punnënd dreapta la inimă. „Pre tine, numai pre tine Cydipe, te-ași iubi, chiar și când ai fi cea mai de rînd dintre sclave. Comorile tatălui tîu și strălucirea numelui nu le rîvnesc! Numai pre tine, cereasca ta față și inima ta, care să mă iubească pre mine, dacă țeița va căuta spre mine cu îndurare!“

Cuvintele aceste rostite în tonul celei mai ferbinte pasiuni nu întârđiară a-și face efectul. Se mai adause la aceasta și particularitatea întregii situațiuni. Pe scurt simpatia ascunsă, până acum încă inconșcie, pre care Cydipe o simția pentru tînerul cel frumos, isbucni dintr'odată cu putere elementară, și cu cât mai mult aristocraticele și mândrele conșoate păreau a compătîmi

pre Cydipe pentru soartea ei, cu atît mai mult sufletul nobil al fetei era aplecat, spre a contradice și a se manifesta cu acea puternică conșiență de sine, care face pre om capabil a trece preste barierele prejudițiilor.

Cu toată această vie și semnificativă schimbare în internul seu, ea remase tăcută.

„Vino“, dîse acum Melanip către tînerul încântat, „să eși de aici, pentru-ca actul ritual, care în curnënd se începe, să nu fie conturbat. Pre tine, fiica lui Charidemos te rog, ca nici în bine, nici în rîu, să nu te cugeți la cele-ce tocmai s'au întemplat aici, ci să sêvrșesci cu toată evlavia rugăciunea cuvioasă și se aduci jertfa primăverii! Știi, că se tractează de binele și prosperarea patriei tale“.

Câteva momente fecioarele mai remaseră sub impresiunea celor tocmai petrecute. Apoi sosiră servitorii templului, pentru a le înșoți înaintea altarului. Ducnënd în coșulețe de păpură câte o păreche de porumbei albi ca zăpada, fecioarele îngenunchiară în sanctuar și puseră jertfa lor pe masa bogat ornamentată.

„Afrodito!“ astfel se auđi rostul fecioresc al Cydipei, „stăpână preste tot ce e cu vieță, glorioasă cuceritoare a țeilor și a oamenilor, stăpâna atâtor temple strălucite dela răsărit până la apus, cu dor adorată în Paphos ca și pe înălțimile dărzului Eryx, în Amathus ca și aici în orașul scaldat de valuri, — ascultă rugăciunea mea! Binecuvnëndă poporul și pre deținătorii potestății publice! Binecuvnëndă orașul și pre oaspeții sei credincioși! Binecuvnëndă Miletul!“

„Binecuvnëndă Miletul!“ dîseră și celelalte două fecioare, și din giulgiul alb lucitor se ridicară șese brațe fragede către statua țeiței.

În timpul până mai urmară încă un șir de ceremonii simbolice, se adună pe afară pe Agora soroasă tot mai mare mulțime de oameni, pentru a asista la spectacolul, ce avè să urmeze, adecă se vađă cum apar în public cele trei mai frumoase Milesiene și cum vor sbura porumbeii consfinții țeiței.

Precând soarele sta într'amiadî, eși Melanip între cele două colonne mijlocii ale peristilului; el vesti mulțimei, că jertfa s'a adus țeiței, că rugăciunile și toate datinile, prescrise de obiceiul vechiu milesian, sînt sêvrșvite după cuviință; acum tocmai fecioarele, care jertfesc, se conduc din sanctuar în tinda templului.

Apoi se ferî la o parte. Imediat se zări undulnënd ceva alb în fundul peristilului. Mândru învêlitate în largile lor haine strălucitoare festive, cu brațele rotunde goale până la umeri se aședară cele trei fecioare la intrarea templului. Mișcate de o boare lină li-se legănav pe frunțile albe, florile luminoase din cununile resfirat împletite. Cu stînga își sumeseră puțin paliile (toge), așa

că se forma o poală; aici țineau coșulețele cu porumbeii de jertfă, meniți să fie puși în libertate.

La privirea figurelor fecioresci, care străluciau de frumusețe și grații, — imnuri vii asupra atotputerniciei zeiței amorului, — isbucni din mulțime un vifor de aplause. Cele două soațe ale Cydipei înroșiră; la auzul ei însă părea că nimic nu străbate din toate aceste omagii sgomotoase, care mai ales d'înseși erau adresate. Serioasă și fără a clinti aștepta după semnul oioniștilor, a cobarilor, care, eșind în urma fecioarelor, se așezaseră la dreapta și la stânga lor în atitudine sărbătorească patetică.

Signalul se dete. Îndată vuetul de glasuri din Agora înțesată de oameni, se domoli în un murmur surd. Ridicând în sus coșulețele cu amândouă mâinile cele trei fecioare rostiră cu glas lin cuvintele:

„Favoriți ai Afroditei, reîntoarceți-vă în sinul purpuriu, din care țina s'a înălțat!“

Acoardele fascinătoare ale unui vesel imn festiv acompaniară aceste cuvinte. Aproape deodată se ridicară toți porumbeii în sbor, plutiră timiți câteva secunde pe deasupra capetelor mulțimii înțesate și își luară apoi direcția spre vest, când fără veste un uliu, care până aci stătuse ca un punct pe bolta azurie, se slobođi cu iuțimea fulgerului în jos, prindend în ghiare porumbelul, care apucase ceva înaintea celorlalți cinci. Ca-și-când și-ar bate joc de mulțimea adunată, dete de două-ori roată Agorei cu prada sângerândă în ghiare; apoi se îndreptă spre sud în direcția cătră Didymoi.

Strigăte de displăcere, de părere de rău, de îngrijire răsunau din toate părțile. — Cei doi cobari cu bărbile cărunte se retraseră dela locul lor, în vreme-ce Melanip conduse fecioarele jos în Agora, unde le așteptau rudeniile lor.

Aici se afla, încungiurat de un mare alaiu, și archonta Charidemos, care părăsise locul oficios de onoare din propileele casei sale, pentru a vedea din apropiere pre Cydipe, care era fala și mângăierea inimei sale părintesci. El primii pre fecioară cu un zimbet particular.

„A fost porumbața ta!“ țise el hesitând. Era cu greu a decide, dacă imputare sau întristare aveau se exprime aceste cuvinte, sau dacă Charidemos, după felul omului, care se înalță preste prejudițiile mulțimii, voia să pară a nu da lucrului nici o importanță. În adevăr Charidemos nu prea credea în însemnătatea sborului porumbeilor, dar scia, că gloata cea mare credea într'insul. Cugetul, că fiică-sa Cydipe ar fi oare-cum privită ca pricinuitoarea nenorocirilor, pre care cobarii le-ar prevesti din întemplantarea porumbaței sfășiate, îl cam turmenta, și astfel șovăia între tot felul de contradicții, pre care de altcum ca om de lume cu multă experiență se încerca a le ascunde sub masca unei politete cumpătate.

„Porumbața mea?“ replică Cydipe. „Eu am ocupat acest loc ca reprezentantă a întregului popor. Dacă zeița își arată a ei supărare, atunci vina cade asupra Miletului și asupra prealumina-tului senat . . .“

Cel mai bătrân dintre cei doi cobari păși acum între cele două colonne din mijloc. Soțul seu stătea deoparte lîngă Melanip, care purta pe cap mitra sacerdotală.

Sgomotul amuți.

„Milesienilor!“ grăi cobarul cu voce răsunătoare, „viitorul nu mai zace înaintea noastră așa de clar și senin, ca de un șir de ani încoace. Întemplantarea, pre care cu ochii vostri o ați vedut, înseamnă lupte neașteptate și grele încercări, care numai așa se vor pute delătura, că fiecare cetățean va rămâne cu credință la postul unde 'l-a așezat voința zeilor nemuritori, că fiecare își va împlini datorința, că mai cu scumpătate ca ori-și-când vă veți feri de ori-ce fărădelege, de siluire, de asuprirea altora și de călcarea legătuințelor ce ați făcut. Nici o fărădelege de aci înainte se nu vateme sfințenia cuprinsului milesian: atunci uliul, care amenință pacea noastră va trece și de astădată alături!“

„Afrodito, caută spre noi și remăi a noastră grațioasă stăpână!“ răsună din rostul mulțimii nenumărate.

„Păruta întemplantare nenorocoasă ar avè dar' și partea sa cea bună“, țise Charidemos, întorcend-se cătră fiica sa. „Un nou îndemn spre virtute nici chiar prin oare-care încurcături și neplăceri externe nu ar fi prea scump plătit. Vino, Cydipe, se mergem! Îmbulđeala se face tot mai mare: cortegiul meu abia mai e în stare a ne feri de ghionturile plebei și ale sclavilor“.

Și în adevăr, înghesueala devenia tot mai mare. Priviri uimite, ce păreau că voiesc se afe ceva, căutau fața tinerei fete, care cuprinsă de îngrijire și îngăimăcită își țintia ochii spre pământ. Din murmurul mulțimei se ridicară ici coala cuvinte mai respicate, care pentru Charidemos erau enigmă, pentru Cydipe însă alusii înțelese asupra întemplantării din sanctuarul templului. Fapta îndrăsneată a sculptorului din Milet se vestise ca prin vraje dintr'odată în toate părțile, și cu agitațiune din ce în ce mai mare oamenii își și povestiau cele mai contradicțoare amănunte asupra decisiunilor fetei, cum și asupra celor ale prealumina-tului ei părinte, fără-ca Charidemos se aibă măcar o presimțire despre toate cele întemplate.

VI.

O jumătate de oară după aceste întemplantări Charidemos ședea în una din marile încăperi ale andronitei așteptând, ca Cydipe, după-ce va fi depus haina de sărbătore și după-ce se va fi recreat prin o mică gustare, se vie se-i povestească despre diferitele impresii ce le-a avut în

decursul acțiunii sacre. Charidemos se afla în o vedită indispoziție. Sclavii, care steteau afară dinaintea întrării, își făceau despre aceasta împărțășire prin tot felul de schime curioase; în aceste schime însă zăcea întrebarea nerostită: „Dar' după-ce stăpânul nostru va fi aflat despre fapta îndrăsneată a lui Acontios, ce va dice el oare atunci?” Nici unul din gloata întreagă n'ar fi îndrăsnit să comunice archontei, ceea-ce ca nou-tatea cea mai proaspătă a Țilei ajunse la cunoșcința celor mai extreme cercuri ale mahalalei.

Cydipe apărî. Abia trecuse însă pragul și vătaful sclavilor anunță o vizită. Era Conon, care cerea să fie imediat introdus, și deși lui Charidemos nu i-se potrivea, ca tocmai acum să fie conturbat în convorbirea cu Cydipe, totuși, — chiar și numai din considerare la părerea sclavilor, — nu putea să refuze visita încredutului seu.

Palid, numai pe la ochi cu o roșeață de friguri, intră Conon. Cu mai multe formalități ca de obicei salută pre patronul seu și apoi se trudia a spune frumoasei Cydipe cu liniște măiestrită câteva cuvinte cordiale, — cam în felul omului, care, sigur de poziția sa, nu are să mai umble să-și dobândească favorul, ci numai se aducă omagii. Vocea lui însă avè un timbru atât de nefiresc, atât de străin, încât Charidemos îndată înțelese, că Conon se silesce să-și ascundă o iritațiune pătimășe.

„Ce ție-e?” întrebă el, răzimându-se cu capul îndărăt pe spatetele jețului.

„Preluminate stăpâne“, bălbăi Conon, aruncând o privire spre Cydipe, „sînt afară din cale surprins a vă vedè, pre tine și pre fiica acestei luminate case, atât de liniștiți și de neturburați. Sau doară, tu nu ai cunoșcință de ce s'a întemplat? Să fi tăcut oare Cydipe despre tot lucrul, în credință, că e lipsit de ori-ce importanță?”

„Despre ce vorbești?”

„Despre fărădelegea acelui obraznic de Acontios“.

„Ved în adevăr, că tu nu ai spus nimic despre cele întemplate; dar' te înșeli dacă crești, că poți se consideri crima atât de lipsită de importanță. Va costa multă trudă și va face trebuință de multă prudență, pentru a stavili urmările acestei infamii; căci mulțimea stă pe partea trădătorului, și dacă vrei să ești în piață, poți să auzi cu urechile proprii, cât de sgomotos insistă plebea asupra inviolabilității pretinsului tău jurământ“.

Charidemos se sculase încet de pe scaun.

„Visezi?” întrebă el cu fruntea încrețită. „Când și unde să fi făcut Cydipe vr'un jurământ, — și în ce înțeles?”

„Să nu te superi“, replică Conon, „că în zelul cel mare uitasem să-ți spun, ce-și povestesc înțreg Miletul. Ascultă dar', și apoi ne vom sfătui, ce e de făcut; căci cu cât se tămendă

lucrul mai mult, cu atât mai îngrijitoare devine opinia publică în favorul sacrilegului“.

Pe scurt și concis raportă acum Conon despre întemplantare. Cydipe asculta fără se dice un cuvânt. Charidemos însă întrerupea pre vorbitor de repetite-ori prin exclamațiuni de indignațiune și de dispreț.

După-ce sfirșise Conon, Charidemos se preumblă puțin prin odaie în sus și în jos. Apoi oprindu-se în fața Cydipei o întrebă:

„Și tu, fiica mea? Ce cugeți tu despre această întemplantare? În adevăr stă lucrul așa, precum ni-l povesti Conon?”

„Cam așa“, fî răspunsul Cydipei. „Faima a mai adaos câte ceva, dar' în esență e adevărat, ceea-ce a spus el“.

Charidemos dete din umeri.

„Pe toți Țeii, dacă îndrăsneala acestui perdevară nu ar fi atât de insipidă și ridiculă, ași pute să turbaz de mânie! S'a mai pomenit așa ceva? Un meseriaș, aproape un sclav, cutează a-și ridica cu poftă sacrilegă ochii sei la fiica lui Charidemos! Un perdevară, un cerșetor miserabil!“

Cydipe stetea cu privirea ațintită la pământ. La aceste vorbe, pline de insultă, ea își ridică dintr'odată capul. Pe sub genele sale împungea o căutătură fulgerătoare; buzele îi tremurau; dar' apoi suprimă contradicerea, spre care se simția împinsă, și aproape cu satisfacție asculta la defaimele, pre care Conon continua a le arunca asupra lui Acontios. Avea acum simțemântul, că ar lucra încă odată pe atât de marimimos, dacă ar da loc simpatiei născunde pentru Acontios, acum când adversarul tinărului cutezător începî atât de fără considerare hărțueala, călcând în picioare ori-ce dreptate. Da, prejudiciile, pre care ea însăși le nutrise până aci, credința în prăpastia ce ar zăcea între ea și Acontios, venerația pentru neamul ei străvechiu, — toate aceste începeau să se clătine; pentru-că, — așa își dicea ea, — o ordine socială, care pre un om, precum e vrednicul de iubire și nobilul Acontios, îl pune atât de jos sub înfumuratul și vrednicul de ură Conon, — o astfel de ordine socială nu poate reprezenta adevărata și nefalsificata voință a Țelilor. Astfel dar' Conon trebuî se facă experiența, că pentru a micșora simpatiiile iubitei pentru un rival, nu este mijloc mai rău ales, decât insultele nedrepte.

După o pauză Conon continuă:

„Ești cuprins de indignațiune, Charidemos, și cu tot dreptul. Dar' ascultă, ceva și mai dureros te așteaptă. Eu o aflai dela Oloros, — dar' de altcum toată lumea pare-că o scie. Acontios în deplorabila părere, că Cydipe în adevăr e legată prin jurământ, probabil că ađi, poate chiar în minutul acesta, va veni în casa ta pentru a-ți cere în toată forma mâna fiicei tale. Archonta nu poate să i-o refuze!“ astfel dice mulțimea, și Acontios pare a împărțăși și el această părere.

Charidemos isbucni în un rîs plin de mînie.

„Să cuteze!“ țise el cu dispreț. „Dacă va trece preste acest prag ca unul, care aduce o insultă dignității mele, atunci numai în fere va eși de aici! În temniță voi arunca pre descree-ratul, care crede a pute trage pe sfoară pe archonta din Milet!“

Conon observă cu plăcere, că cu fiecare silabă tot mai mult și mai mult creștea exarcebațiunea lui Charidemos.

„Doamne“, țise el zimbînd, „dacă 'mi-e permis să-ți dau un sfat modest, feresce-te de hotărîri grăbite. Tâlcuirea

cobarilor răsună încă în urechile tuturor, și fiind odată poporul în dispoziția, în care se află, ușor s'ar pute tîlmăci ca o călcare a jurămîntului, ceea-ce de altcum

n'ar fi, decât pedeapsa meritată pentru un trădător“.

„Desfid poporul, dacă apucă pe căile nebuniei!“ strigă Charidemos. „Vino

încoace, Cydipe! Voiu se dovedesc plebei, că eu am se dispun de mîna fiiceii mele, nu însă

întemplantarea oarbă sau caprițiul copilăresc al unui descree-rat. Sciu, Conon, că

iubesci pre Cydipe, și că de mult umbli să-ți câștigi simpatiiile ei. Ași fi lăsat-o în voia timpului să promoveze

buna învoială între voi; acum însă mă vîd îndemnat, a face

fără considerare întrebuintare de dreptul meu ca părinte. În virtutea acestui drept ve declar logodiți, și dela tine, iubitul meu Conon, atîrnă se hotărăscii țiu, pentru îndeplinirea cununiei“.

Fața lui Conon străluci de bucurie. Bîlbîind câteva cuvinte pasionate de mulțumire, prinse mîna archontei și o sărută. Apoi se întoarse cătră Cydipe cu un aer de o supunere particulară, care nici chiar față de Charidemos nu'l observă. În adîncă tăcere și fără a clinti stătea fata lîngă statua lui Creon, o copie în proporții reduse a monumentului din Strada portului. Trăsăturile ei ficioresci, de altcum atît de blînde

și pline de grații, arătară acum pentru prima dată o asemănare izbitoare cu fața strajnică, cu expresia unei voințe neînduplecate a celebrului strămoș, care părea a porunci deapurarea și deapurarea a refusa. Înainte de ce Conon însă pute să-i adreseze cuvîntul, se auđi dela ușe vestirea, care pre toți cei din casă îi atinse ca un fulger: „Acontios, sculptorul din Mylasa, roagă pre Luminăția Sa archonta să-l primescă“.

Figura Cydipei, care era ca încremenită, începî să capete earăși vieață la aceste cuvinte ale vîtafului sclavilor; obrajii 'i-se aprinseră, buzele

'i-se deschiseră, peptul 'i-se sbătea. Conon tresări, vorba 'i-se stînsse în gură, mînilor 'i-se strinseră în pumni. Charidemos însuși își da toată silința să-și stăpînească iritațiunea; el făcî un gest, cași-cînd ar fi voit să arunce afară pre sclavul, care-'i aduse o veste atît de în-sultătoare.

„Să 'i-se acoarde?“ întrebă Conon, vîdînd că Charidemos nu dedea nici o îndrumare.

„Da. Voiu să vîd cît de departe va merge acel miserabil în nerușinarea sa, și ce motive va înfățișa, pentru a da obraznicei sale comedii chiar și numai aparența dreptului. Ți-'i să între, Prote-silaos!“

O jumătate de minută de o încor-

dată așteptare trecî, până Acontios, îndrăsneșul, se arêtă pe pragul uși.

„Vă salut!“ țise el cu voce înecată.

Nimeni nu rîspunse.

„Viu“, continuă Acontios, „pentru a-'mi cere iertare dela prealuminatul archontă pentru o faptă, pre care însuși Eros, nemuritorul 'mi-a poruncit-o . . .“

(Va urma).

Fiitorul lăutar.

Cugetări și maxime.

Culese de I. Aristotel.

În fiecare țeară, acela ce violează este un nemernic.
Napoleon Bonaparte.

Omul învățat este vistier desevîrșit.
Alexandru Macedon.

Sînt momente, în care cineva nu se poate exprima,
decît tăcînd.
Victor Hugo.

În civilizațiunea modernă, cultura științelor e și mai
necesară încă poate stărei morale a unei națiuni, decît
prosperitatea sa materială.
L. Pasteur.

Din focul adversității se ridică flacăra iubirii.
Carmen Sylva.

Cei mai tineri sînt cei mai bătrîni: ei se folosesc
de experiența celor, pre care îi urmează.
Roger Bacon.

O filosofie, care își bate joc de templele și lucrurile
sacre, distruge toate principiile, pe care se bazează bună-
tatea, fericirea, bucuria vieții și toate speranțele ei dela
leagăn și până la mormînt.
Pestalozzi.

Sufletul nu se oglindează totdeauna în formă; eu
am cunoscut inimi nobile destinate a trăi într'un corp
nefrumos.
Garibaldi.

În dosul educațiunei este ascuns misterul perfecți-
unei și a fericirii umane.
Kant.

Educațiunei noi datorim cele trei sferturi din vițuri
și jumătate din virtuțile noastre.
Eduard Laboulaye.

Nu toți oamenii se bat așa ținînd după cultura
lor; mulți voiesc numai așa o doctorie de casă pentru
bună aflarea lor, o rețetă de avuție și de tot felul de
fericire.
Goethe.

Nimic nu e mai primejdios, decît puterea în mîna
acelui, care nu scie să se servească de dînsa.
Rousseau.

In stil se cuprinde fisionomia spiritului. Aceasta e
mai puțin înșelătoare ca fisionomia corpului.
Schopenhauer.

Cuvintele sînt portretele cugetărilor noastre. Cu-
vîntul este schinteia inimei, este imaginea sufletului. Este
o oglindă, care ne presentă cu naivitate secretele cele mai
ascunse ale ființei noastre.
Molière.

Vai de acel, care lasă, ca desfrînarea să pună întîiul
cuiu în inima sa.
A. de Musset.

Cea mai curată comoară în această vieată, este
cinstea nepetată.
Shakespeare.

Criminal este acela, care ascunde adevărul, mai ales
cînd el este folositor țării sale, și chiar în cazul de a fi
păgubitor sieși.
Montesquieu.

Cine nu are caracter, nu este om.

Chamfort.

Ce impoartă uitarea și ingratitudea oamenilor, dacă
judecătorul suprem este recunoscător.
Lamartine.

Calea virtuții, ori-cît de spinoasă s'ar putè arêta, e
singura ce poate duce la fericire.
B. Delesert.

Unele lucruri, fie la fisic, fie la moral, pot fi pe rînd
otravă și leac, după doză, după cias, după aplecarea
oamenilor.
E. Deschanel.

Cei care citesc, știu mult.
Al. Dumas.

Cel mai bun companion spre a petrece timpul, este
o carte sau o gazetă bună.
F. Denis.

Cînd o lectură îți înalță spiritul și-ți inspiră senti-
mente nobile și curagioase, nu mai căuta altă regulă spre
a judeca despre meritul scrierii, căci e bună și făcută de
mîna de măiestru.
La Bruyère.

Cine desprețuește literatura, se exclude dela cultură.
R. Kiederer.

Nimeni n'are așa deasă trebuință de nutremînt nou
spiritual, ca învățătorul; căci pozițiunea și chemarea lui,
fără de aceasta își perd demnitatea și valoarea. Cu cât
va trăi el mai izolat, cu cât mai puțin împregiurimea sa
influențează formativ asupra lui, cu atît mai mult îi trebuie
a se silî, să se ridice și să se apere de mecanismul, în
care cade ori-cine, care nu grijesce de cultura sa. Numai
pentru acel învățător este chemarea sa totdeauna nouă,
numai acela scie a storce din aceea interese noue, care
înaintează în știință.
Kellner.

Fiitorul lăutar.

(Cu ilustrațiune.)

Cam ruptă e cămașa, ruptî și pantalonii, și spartă
pălăria, încît foarte imperfect își împlinesc aceste învăli-
toare ale trupului misiunea de a-l scuti în contra intem-
perielor aerului; în inima băiețandrului de lăutar țigan
însă zace bine întemeiată aplecarea spre ocupațiunea tată-
seu și urechia lui are o admirabilă aptitudine pentru cu-
prinderea tonurilor. A audît el pre tatăl-seu cîntînd
pe ceteră durerile inimei și bucuriile ei, a vedut plăcerea
și desfătarea, care alții le au ascultînd la ȳicala bătră-
nului lăutar, și nu e mirare, dacă predispoziția înăscută
pentru musică a băiețandrului îl împinge, ca din simplu
contemplator să se facă de aci înainte însuși executător.
Făcutu-s'a și el acum băiat. O ceteră de rezervă se află
între nemestiile familiare. Aceasta devine acum soața ne-
despărțită a lui. Cu ea pleacă, căci nici un alt lucru
n'are, pe poteca pădurii învecinate și acolo în mijlocul
cîmpiei și a pădurei înverzite și a florilor înflorite în-
cearcă aȳi, încearcă mîne și poimîne, neobosit, să scoată
și el din instrumentul rece, tonurile și armoniile calde,
care fermecă pre ascultătorii tatălui seu. Și astfel cu
vreme degetele îi devin tot mai îndemînatece, arcușul se
mișcă tot mai cu eleganță preste coarde, și băiețandrul
de aȳi, mîne este vestitul primaș al tacămului de lăutari,
care cu renumele seu umple tot ținutul apropiat și în-
depărtat.

Biserica, școală, educațiune.

— Curs pentru lucru de mână se va ține, după-cum citim în „Gazeta Bucovinei“, la preparandia de învățători din Cernăuți în timpul dela 20 Iulie până la 22 August. Instrucțiunea se va întinde asupra specialităților de strugărit, cartonagiu și lucruri ușoare de metal. Ca participanți la acest curs se admit învățători dela școlile populare sau candidați, care au atestat de capabilitate. — Tot la Cernăuți, ne spune același diar, că se va ține un curs agronomic pentru învățătorii dela școlile populare. Cursul se va ține în decursul ferilor de vară la institutul agronomic din Cernăuți. Spre acest scop ministerul a acordat o subvenție de 900 fl., ear' dieta bucovineană alta de 600 fl. — O școală de arhitectură a hotărît să înființeze la Bucuresci, întrunirea societății arhitecților români. Ministrul lucrărilor publice s'a oferit a da spre acest scop o subvenție societății și a-i ceda gratuit terenul. — Examenele de cualificațiune pentru aspiranții la oficii de învățători la școlile populare gr.-ort. se vor ține în archidieceasa transilvană la 1/13 Iulie a. c. și dăilele următoare, fiind fixat examenul din limba maghiară pe ziua de 3/15 Iulie. — Fundațiunea universitară Carol I. e recunoscută prin votul camerei dela 13 l. c. ca persoană morală. Numele donatorilor fundațiunii va fi înscris pe o peatră comemorativă pusă în una din salele fundațiunii. Acestei fundațiuni a dăruit până acum bancherul din Bucuresci Evloghie Gheorgief suma de 200.000 franci în rentă română cu 5 la sută, banca României un venit anual de 1500 lei și banca Dacia-România un venit anual de 1000 lei.

Literatură și știință.

— Regulament de exerciții pentru pompierii din comunele rurale ale comitatului Sibiiu s'a publicat prin vice-comitele comitatului Sibiiu și în limba română. Regulamentul s'a tipărit la Institutul Tipografic și se află în comisiune la W. Krafft din loc. Prețul 20 cr. v. a. — Fondul religionar gr.-or. al Bucovinei, substratul, formarea, dezvoltarea și starea lui de față, de Isidor de Onciul, profesor c. r. la universitate. Cernăuți. Tipolitografia concesionată Silvestru Morariu-Andrievicei. — „Apărătorul sănătății“ este numele unui diar ilustrat de medicină și igienă poporală, ce apare de două ori pe lună sub direcția dlui Dr. N. Manolescu în Bucuresci. — „Gazeta Copiilor“ e o nouă publicațiune periodică pentru copii, ce a început se apăra în Bucuresci. — Societatea geografică română din Bucuresci escrie un concurs cu premiul „Frații George Assan“ de 1000 lei pentru: „Geografia economică a României“ cu următoarele condițiuni: 1. Lucrarea va forma un volum de aproximativ 200 pagine formatul buletinului Societății geografice române. 2 Terminul trimiterii manuscriselor se fixează până la 31 Decembrie 1891. 3. Lucrarea premiată devine proprietatea societății geografice. 4. Programa amănunțită și ori-ce alte deslușiri se pot obține dela dl secretar general al societății (Str. Vestei Nr. 4).

Teatru, muzică și arte preste tot.

— „Mi-ai spus să plec“, cântec de George A. Dinicu, cuvinte de Carol Scrob, și „Sunt părăsit“, muzică de Nastase Ionescu, chitarist, cuvinte de M. E. Pampihalopol, au apărut în editura de musicalii Gebauer din Bucuresci. — La numărul dela 1 Iunie a. c. revista „România Musicală“ aduce ca suplement: „Liga Română“, hora p. Canto de C. M. Cordoneanu, cuvinte de Ilie Ighel, anunțată și de noi în Nr. 15.

Meserii, industrie, comerțiu.

— Noua cale ferată Brașov—Zernecki s'a deschis la 13/25 l. c. începându-se pe dînsa circulațiunea regulată. — Un nou mare tunel de drum ferat. După-ce prin tunelele cele mari dela Mont-Cenis și St.-Gotthard s'au străpuns Alpii, pentru înlesnirea comunicației Italiei cu Franța și Germania și vice-versa, acum vor veni și Pyreneii la rînd. Consiliul suprem de războiu din Madrid a dat unei societăți pe acții învoirea pentru perforarea Pyreneilor în scopul construcției unui tunel de drum ferat, care, legând linia franceză Pau-Oleron cu linia spaniolă Huesca-Comfranc, va face cu puțință comunicațiunea directă între Franța și Spania prin Pyreneii de mijloc. Până acum există comunicațiune între peninsula pyreneică și restul continentului european prin drumul ferat litoral dela San-Sebastian în nordul și cel dela Perpignan-Figueras în capul sud-ostic al Pyreneilor. Tunelul cel nou prin Pyreneii de mijloc va ave o lungime de 7780 metri, dintre care 4770 cad în partea spaniolă.

Călătorii, descoperiri, invenții.

— O nouă pușcă cu repetiție a inventat oficerul de artilerie C. Iliescu, din garnisoana Buzău în România. Această pușcă se dice că se poate folosi și ca armă de războiu. Inspectotul artileriei, generalul Arion, a dat ordin să se fabrice în arsenalul armatei câteva modele. — Un nou calculator automatic a fost prezentat academiei de științe din Paris prin colonelul Sebert, profesor la școala de aplicație din Fontainebleau, ca o ingenioasă invenție a dlui Marin Dragomirescu, sub-director al arsenalului armatei române. Această mașină e menită a servi ca calculator automatic de trajectoare și se crede, că va produce o revoluție în balistica actuală.

De toate și de pretutindeni.

— Oraș inundat, Orașul Năsăud, în urma unei ploietorentiale, care a făcut să se umfle în mod neobișnuit valea, ce curge printr'insul, a suferit mari pagube prin vîrsarea apelor acelei văi. Aproape a treia parte din oraș a fost inundată, mai multe case au fost ruinate, doi copii și mai multe vite au fost duși de undele apei furioase. — Catastrofa dela Mönchenstein. Pe linia ferată Jura-Simplon s'a întemplat la orașelul Mönchenstein din Svițera o grozavă nenorocire. În ziua de 15 l. c. avînd să se facă o sîrbare, la care aveau să se întrunească reuniunile de cîntări svițerane, a plecat și din orașul Basel un tren înghesuit de persoane, cîntăreți și public. La cinci kilometri dela Basel, avînd trenul, tras de două mașini, se treacă podul de preste riul Birs, podul neputînd suporta greutatea s'a rupt și vagoanele împreună cu mașinile s'a prăbușit în apa rîului umflat de ploi. Preste 100 persoane și-au aflat moartea cu ocasiunea acestei catastrofe îngrozitoare. — Petrecere de vară în Șimleul-Silvaniei, va arangia la 28 Iunie a. c. tinerimea română sîlăgiană, cu ocașiunea examenului școlii de fetițe a reuniunii femeilor române sîlăgene. Venitul curat e destinat pentru fondul acestei școlii. — La congresul de chirurgie, ce se va ține la Paris, facultatea de medicină dela universitatea din Bucuresci, va fi reprezentată prin doctorii Asaki și Leonte.

Cronica săptămânii.

— În camera deputaților din Budapesta, după prezentarea unor interpelațiuni asupra tragerii Coroanei în luptele de partid și în privința răspunsului dat de Ma-

iestatea Sa în limba germană deputațiunii croate în Cinci-Biserici, s'au rezolvit și două proiecte de lege mai scurte privitoare la trecerea căii ferate austro-ungare în posesiunea statului și despre societățile de navigațiune Lloyd-Adria, apoi s'a continuat desbaterile asupra reformei administrațiunii. Între alții deputatul kossuthist Carol Eötvös a combătut proiectul într'o cuvântare lungă, în care a arătat în o lumină foarte caracteristică actuala administrație publică din Ungaria, abuzurile, care se fac la subvenționarea căilor ferate vicinale, eludarea legii de incompatibilitate și a dreptului de asociare prin instituțiunea comisarilor guvernali ș. a. Ear' deputatul guvernamental E. Veszter a susținut, că proiectul de lege va promova în mod esențial și sanarea tristei certe de naționalități și că naționalitățile trebuie să fie împăcate, mai ales prin o administrațiune bună și imparțială, care se va pute introduce numai prin numirea în comitatele nemaghiare de funcționari harnici, luați și din cercurile naționalităților. Pe această coardă a împăcării naționalităților o mai iau de un timp încoace și unele diare de influență maghiare, care până aci nu prea vorbeau despre astfel de lucruri. Recentele numiri de noi comiți supremi în comitatele Sibiiu, Făgăraș și Târnava-Mare, pre care le prezintă ca concesiuni făcute mai ales Sașilor, formează incidentul pentru a accentua, că împăcarea a făcut progrese și că eventual și Românii ar ajunge la rînd să fie împăcați prin numiri de funcționari din sinul lor. Deoarece-ce însă nu numirea câtorva funcționari din sinul lor, este punctul esențial al programului Românilor, Românii vor rămâne în rezervă față cu aceste încercări de împăcare. — Serioase îngrijiri inspiră ivirea de **noue turburări agrare în Ungaria.** După Bichiș-Ciaba și Oroșhaza a venit la rînd orașelul Battonya din comitatul Cianad. Între muncitorii de câmp de acolo a izbucnit o mișcare socialistă cu sîrșit sângerous. Mulțimea agitată, după-cum se spune, prin agenți socialiști, s'a adunat înaintea casei orașului. Fiind aici un muncitor arestat de comisarul polițian pentru agitarea mulțimei prin citirea de scrieri socialiste, mulțimea a atacat casa orașului. Intervenind gendarmii, mulțimea i-a atacat. S'a întemplat mai multe casuri de răni și de moarte. — În parlamentul austriac cu ocaziunea desbaterii generale asupra budgetului, deputatul Herold, ca orator general al Cehilor tineri, precisând atitudinea partidului seu față cu guvernul și celelalte partide, a declarat, că Cehii, care la 1866 au probat prin fapte, că: „Causa Împăratului este cauza lor“, voiesc unirea tuturor seminiilor slave, pentru a forma o potență puternică în stat, dar' că pre panslavism îl consideră de o imposibilitate, considerând individualismul foarte desvoltat al naționalităților slave, întocmai precum consideră ca vină a tuturor miseriilor idea egemoniei germane și favorisarea limbei germane ca limbă de stat. — O însemnată schimbare spre bine a poziției elementului român din Imperiul turcesc s'a făcut în cele din urmă. Guvernul român a primit adevă de la cel turcesc scirea, că Poarta a autorizat să se facă de aci înainte serviciul bisericesc din bisericile române din Macedonia în limba românească, și a comunicat această hotărîre și patriarhului din Constantinopol. — Asupra alăturării Angliei la tripla alianță s'a făcut multă vorbă în timpul din urmă. Se susținea adevă din unele părți, mai ales italiene, că în cazul că Italia se fie atacată de Franția pe mare, Anglia, alăturată triplei alianțe, ar veni cu flota sa în ajutorul Italiei. Precum însă la 1887, în urma silințelor de acest fel ale lui Crispi, Lordul Salisbury a declarat, că nici un ministru englez nu se poate obliga la acțiuni militare fără consimțământul parlamentului, ear' parlamentul acest consimțământ nu l-ar

da, tot așa și acum în Casa de jos engleză a declarat secretarul de stat Fergusson, că guvernul englez nu are parte la tripla alianță, și că nu a făcut nici un pas ce ar sta cu aceasta în legătură. — **Idea confederațiunii balcanice**, care până acum a fost tractată mai mult numai prin diaristică, a primit o formă mai hotărîtă la Belgrad, unde a petrecut câteva zile exministrul și bărbatul politic grecesc Tricupis. De mai înainte se vorbea despre visita lui în Sârbia, unde se așteaptă și principele Nichita din Montenegro și diplomatul rus Ignatiev, și visita acestor persoane în capitala Sârbiei s'a adus în legătură și cu tractări, ce ar avè să se inițieze în vederea desvoltării viitoare a lucrurilor din peninsula balcanică. Petrecerea lui Tricupis în Belgrad dă acestei sciri din urmă deplină dreptate, căci cu această ocaziune idea confederațiunii balcanice s'a scos mai cu dinadinsul la iveală. La banchetul dat în onorul seu Tricupis a accentuat în un toast, că Sârbia și Grecia sînt unite prin trecutul și viitorul lor și trebuie să lucre împreună la consolidarea lor națională „Să ne silim“, a dis dînsul, „a stabili relațiuni cordiale între popoarele Orientului european, să fim influențați de solidaritatea drepturilor noastre, de interesele și aspirațiunile noastre nationale. Sub această influență pot merge toate popoarele balcanice cu îndrăsneală și paș sigur înainte. Numai sprijinindu-ne reciproc ne putem împlini din propria inițiativă misiunea națională, numai în noi înșine trebuie să căutăm puterea,“ căci înzadar am spera, dacă am căuta la străini și am aștepta dela ei, ca să ne iee în mâni interesele“, apoi a ridicat păharul „pentru înfrățirea tuturor națiunilor balcanice și pentru cordiala și durabila bună înțelegere a națiunii sârbesci cu cea grecească“.

Sciri personale.

— Decan al facultății teologice dela universitatea din Cernăuți a fost ales pentru anul academic 1891/92 profesorul Dr. Isidor cav. de Onciul. — **Distincțiune.** Al. Em. Lahovary, fost secretar al ministerului afacerilor străine din România, și George Duca, director general al căilor ferate române, au primit din partea Maj. Sale Împăratului și Regelui Francisc Iosif I., primul marea cruce, al doilea gradul de mare oficer al ordinului Francisc Iosif. — Tenorul G. Gabrielescu a fost distins de regele României prin conferirea medaliei „Bene-Merenti cl. I.“ pentru meritele sale în arta lirică. — **Demisiune.** Dl. I. Ciocan, directorul fondurilor năseudene, și-a dat dimisiunea din postul seu — **Promoțiune.** Dl. Remus Romoștai a fost promovat la universitatea din Cluj la gradul de magistru în farmacie, ear' la universitatea din Cernăuți s'a promovat Alexandru baron de Hurmuzachi, doctor în științele juridice. — **Himen.** Dl. Grigorie D. Schileru din Bălteni, România, fiul țeranului deputat din camera României Dincă Schileru, s'a logodit în ziua de Rusalii cu d-șoara Ana Roman, fiica dlui Dimitrie Roman, proprietar și comerciant în Seliște. — † C. Bărcănescu, profesor și dirigent al corului dela biserica Domnița Bălașa din București, un cântăreț de valoare, care și publicului de pe la noi a fost cunoscut prin participarea la un concert al „Reuniunii române de cântări din Sibiiu“, a răposat în București. — † Ioan Clain alias Micu nobil de Sadu, paroch gr.-cat., descendent din o familie veche română, care a dat clerului gr.-cat. doi din cei mai distinși membri ai sei în secolul trecut, a răposat la Sadu în 28 Maiu a. c. — † Ioan Rațiu, protopresbiter gr.-ort. și director al despărțemētului VII. al „Asociațiunii transilvane“, deputat sinodal și congresual, a încetat din vicață la 10/22 Iunie în Hațeg.

Îndreptare. In ghicitura din Nr. 23 s'au străcurat următoarele greșeli, care prin aceasta se îndreaptă: silaba a 2-a ani, a 5-a be, a 9-a bo, a 20-a marc, a 28-a se omite.